

ostaja vera, upanje, ljubezen, to troje; večja med njimi pa je ljubezen. Tudi za našo duhovno hišo je najvažnejša reč, da ohranimo med nami duha ljubezni. Če zgubimo ljubezen, zgubimo ž njo tudi vse druge dobrine duhovnega življenja, in neznosno bo naše semeniško življenje; ako pa ohranimo duha ljubezni, ohranimo ž njim tudi vse druge dobrine duhovnega življenja; veselo in mirno bomo živeli v tej hiši in se pozneje leta s solzami veselja še spominjali srečnih dnij semeniškega življenja; po malem bo prijateljska ljubezen spreprela naša srca in jih zvezala, katere nobene sile več pretrgati ne morejo. Da, ljubljeni bratje, ohranimo duha ljubezni, tedaj imamo sladek raj v naši hiši, naši angelji varuhi bodo radi z nami bivali in sv. Duh bo plaval nad našo hišo! ...

Gospodarske stvari.

Kompóst.

«Kje bomo toliko gnoja vzeli, da bomo tako povoljno gnojili, kakor nam vi pravite. Vse bi bilo lepo in dobro, vemo, da trta ali travnik itd. dobro rodi, ako mu gnojimo povoljno. Pa za kar nam manjka sredstev, to tudi ne moremo storiti. Kar dobimo gnoja doma, zadostuje nam pičlo za polja, in ta še vedno pešajo, dasiravno zvozimo vse na nje, kar pride od naših živinčet.»

«Pomagati se dá lahko. Gnojite boljše travnike, potem pa morete tudi več živine rediti; ko boče pa več živine, potem pa bode tudi več gnoja. To je gotovo povsem naravno. Spravljajte ta gnoj večji del na polja, tu in tam pa bode tudi ostala betvica za vinograd, če pa ta ne bode popolnoma zadostovala, potem pa sežite po družih sredstvih. No, s čim bi pa gnojili travnike, tudi sadunosnike, vinograde itd.? Z mešanim gnojem ali kompostom.»

«Aha, dobro je, ta gnoj že vsi poznamo in ga napravljamo, pa ne stori nam vselej prav tako, kakor želimo, ter so stroški pripravljenja; delo, ki je s tem v zvezi, ni vedno v prav ugodnem razmerju s koristjo.» »Torej znate pripravljati kompost?»

«No, pa še kako! Navozimo v kupe nekaj listja, zemlje, pa tu in tam še kako žaganje, včasih nekaj cestnega blata, nekaj plevelnih rastlin, to spravimo na kup in pustimo to ležati, da tvarine v kupu sprhnijo, včasih ga tudi prekopljemo, pa nam je kompost za porabo gotov.»

«To je v principu čisto prav in dobro ustrežete po vašem načinu pripravljenemu pomenu besede kompost ali mešani gnoj, a popolnoma umno le ne postopate.»

«Oho, kako pa to! Saj imamo tudi že nekaj skušenj, pečamo se od mladih nog s kmetijstvom, učili so nas naši očetje, ki so vendar tudi nekaj pridelali, in da ne bi znali sedaj tako priprosto stvar napravljati, kakor je kompost. Čudno!»

«Polagoma, prijatelji! Radi tega, da ne znate komposta napravljati, ni treba se vam sramovati. To ni stvar, katero bi se človek naučil samo iz skušnje, treba mu nekoliko razumeti o kemiji, katera ga uči, koliko ima ta ali ona tvarina te ali one snovi, znati mu je nekoliko kemičnih zakonov, po katerih se te tvarine preminjajo ter mora dobro prevdarjati in računati. Mehanično delo komposta je lahko, to vsak pogodi. Prvo hočemo toraj najprej nekoliko razpravljati, ako ste pripravljani, pazno poslušati.» »Poslušali bomo že, ako ne bode predolgočasno.»

»Tvarina res ni posebno zanimiva za človeka, ka-

teremu ni za kmetijstvo, in svetujem temu, da si naj kako drugo zabavo poišče, a pravemu kmetovalcu ne sme biti dolgočasno razpravljanje za njega tako veljavnega vprašanja.» »Prav govori, ne motimo več!» —

Kompóst je kmetovalcu hranilnica, v katero znaša po malem v raznih odpadkih glavnic, ki mu pozneje lepe obresti donaša. Kompóst mu omogoči varčnost z rastlinsko hrano na njegovem posestvu, omogoči mu, ohraniti rastlinsko hrano v zemlji v ravnotežju. —

Prvi kompost napravljala je narava, dasiravno ne popolnoma v našem smislu. Bile so pečine, ki so vsled vremenskih in drugih vplivov razpadale, nastalo je malo zemlje, na katere mestih so se razmetale rastlinice, n. pr. mahovi, lišaji, nadalje razdejavajoč skalovje in prebavljajoč zastalo zemljo, na ta način z različnimi trupli po njih poginu zemljo pomnožujoč in zboljšajoč. Prišle so potem na ostankih teh druge rastline, nastali so pragozdi, listje in mah rastlin je ostajalo na mestu ter vedno zemljo zboljševalo. Vsa rastlinska hrana ostala je z malim delom, katerega je voda slučajno odplavila, na istem mestu od rodu do rodu in vegetacija je bila vsled tega vedno bujna. Prišel je človek, v borbi za obstanek jel je posegati s svojo roko v gospodinjstvo narave. Pa kar je dobra gospodinja prihranila v tisočletjih, jel je njen naslednik razkošno trošiti. Zemlja dajala je rada bogate darove in človek si jih je vedno več prisvojeval. Prišle so lastne potrebščine. Za obdelovanje zemlje za svoje varstvo, za življenje, in tako jel je človek rabiti več, nego samo zemeljske pridelke; pa je moral več pridelovati, kakor je sam neposredno rabil, svoje pridelke zamenjavati ali prodajati v druge kraje itd., s tem pa tudi prazniti rastlinam bogato pogrnjeno mizo. Naposled ima to vse svoj konec. Dedje naši imeli so še dokaj rodovite, bogate zemlje, ni jih še silila sila, biti z rastlinsko hrano tako varčni, kakor moramo mi biti. Za nas je slabše. Skušati moramo rastlinsko hrano kolikor mogoče doma zadržati in je najves mogoči način množiti. Kar je storila narava na mestu, moramo mi z znašanjem in zbiranjem storiti. (Dalje prih.)

Žitne cene v Mariboru. Od 21. do 28. decbr 1894 po hektolitr: pšenica 5 fl. 40 kr., rž 4 fl., ječmen 4 fl. 10 kr., oves 3 fl. 15 kr., turšica ali koruza 5 fl. 35 kr., ajdina 4 fl.

Sejmovi. Dne 5. januarija v Poličanah (svinjski sejem). Dne 7. januarija v Mariboru in Šmarji. Dne 9. januarija v Imenem (svinjski sejem). Dne 10. januarija na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 11. januarija na Planini.

Dopisi.

Iz Gornje Radgone. (Bračko pred kazenskim sodnikom.) Da si ne boste belili glave, vam kar povem, da je Bračku dne 24. decembra sodnik Sok prisodil zaradi razžaljenja časti 15 gl. kazni, oziroma tri dni zapora. Povod pa je bil ta: Dne 15. decembra sprehajala sta se mimo gostilne k »angelju« gg. notar Oton Ploj in drd. Franjo Pikel. Pred gostilno stal je z nekaterimi svojimi znanimi pajdaši naš Bračko. Komaj je ta ona dva gospoda zagledal, začel je glasno klicati: »Tu gresta ta dva ultraslovenca, ta Pükl, Pükl, ali kak se piše, pa ovi pajbár; ta dva me naj obá v r... pišeta!» Zaradi teh psovk je bil Bračko tožen in se je

*) Tako obnašanje se res spodobi za „pecirksomana“.

imel dne 21. in 24. decembra pred kazensko sodnijo zagovarjati. Seveda je vse tajil in se skliceval na svoje pajdaše. Prisli so torej tudi ti kot svedoki in sicer Alojz Koller in Jakob Misleta iz Hrastja, Franc Paulič p. d. Jurkovič iz Črešnjevca in Anton Lasbacher iz Ivanjec. Ti svedoki so le deloma potrdili vsebino zatožbe in razun Kolarja vsi tajili besede: »naj me v r... pišeta«. A tožitelja sta imela tudi svojega svedoka, kateri je tako svedočil, kakor se je stvar v resnici dogodila. Bračko je priglasil s seboj tudi zagovornika, kateri je pa z Bračkom vred pogorél. Konec je bil, da je sodnik preroku zasolil zgoraj omenjeno kazen. To kazen bi si Bračko prav lahko bil prihranil; saj sta bila tožitelja pripravljena se z njim poravnati in od tožbe odstopiti. A prerok ima trdo glavo in ni hotel tega storiti, kar sta mu tožitelja predlagala. Ta dva sta namreč rekla, da od tožbe odstopita, ako Bračko sledečo izjavo podpiše: »Jaz podpisani Franc Bračko, posestnik v Orehovcih, iz srca obžalujem, da sem v svoji abotni nepremišljenosti in skrajni nesramnosti rabil proti gospodu Oton Ploj in Franjo Pikel tiste razžaljive besede, zaradi katerih sta me po vsej pravici tožila in za katera v resnici zaslužim občutno kazen. Ker sta ta dva gospoda vsega spoštovanja vredna in se trudita za sveto in pravično stvar — slovenska stvar je namreč sveta in pravična —, nju z odkritosrčnim kesanjem prosim, da mi mojo surovo predrznost odpustita. Očitno sem grešil, bodi tudi moja pokora očitna: Zatorej se zavežem, da bom to izjavo v 14 dneh na svoje stroške dal objaviti v »Slov. Gospodarju«, v »Domovini« in v »Štajerskem kmetu«. In da dam svoji pokori tudi zunanjo obliko, se ob enem zavežem plačati v istem času »bralnemu društvu v Gornji Radgoni« znesek po 15 gl. — Vidite rojaki, tožitelja nista želela Bračku nič hudega in nobene kazni; a on si je najbrž mislil: Kaj, mene »mogočnega« in »zaslužnega pecirksomana« vendar ne bodo obsodili, in ni hotel nič podpisati. V veliko veselost navzočih se je izgovarjal, da če je kaj o »pihanju« znil, glasilo se je to tako, da ga naj v r... »pihajo«, in da s temi besedami ni tožiteljev v mislih imel, nego — »Slov. Gosp.« A tudi za g. notarja navzoči g. Pikel ga je zavrnil, rekoč: Od kedaj pa Vi »Gospodarja« spoštljivo vikate, da bi rekli, naj Vas »Gospodar« pihajo. Ne ne, Bračko, z vsakim človekom ni dobro črešnjež zobati! To si zapomni, da v prihodnje ne boš še dalje zabredel.

Od Sv. Petra pod Sv. gorami. (Neprevidne smrti) so umrli v 4 mesecih 4 moški. Na post pred Veliko gospojnico je šel gospodar Pogrančič ob pol petih v jutro svojih ljudi buditi, potem je še rekel ženi, da mu naj hitro skuha zajutrek. Med tem ko se je ona mudila v kuhinji, je izdahnil, ker ga je mrtvoud zadel. — Drugi dan, 15. avg. je umrl hišni posestnik Jakob Firbas, poprej dolgo let trgovec v Klanjci na Hrvaškem. Pri večerji se je še pogovarjal s svojimi, ob ednajstih ponoči ga že ni bilo več med živimi. S svetimi zakramenti so morali nazaj iti. Pri pogrebu se je vlila strašna ploha. Na grob sta mu kupila hvaležna otroka lepo spominsko ploščo. Le naj imata še za dušo rajnega očeta tako skrb. — Bolj žalostne smrti je končal 7. novembra Jožef Brilej iz Kozjega. V Klanjec je 6. nov. peljal obleko na sejem in jo je prodajal do popoldne. Domov gredé se je voz na hudem ovinku pod Klanjcem preneglo zasuknil, da je mož z njega telebnil na cesto in zavest popolnoma zgubil. Spravili so ga do nas v Št. Peter, kjer je prejel sveto poslednje olje. Rana se mu ni druga poznala, kakor da mu je iz levega ušesa kri tekla in pa da je bil v ustih in okoli njih odrapan. Bolni ženi je nesel zdravilo. — Dne 12. dec. se je ponesrečil stari Lesjakov hlapec, zvest posel. Spravljal je neko žensko

v Kozje ter je po strmi cesti v Zgornih Trebčah šel poleg konja. Pri križu pod Marenčičem se zgrudi in po njem je bilo. Dva prijazna tomošna soseda sta ga pripeljala na kokopalističe v kostenjak. Bog nam daj zvesto po krščansko živeti, da nas smrt ne najde nepripravljenih, tem rajnim pa naj dodeli večni mir in pokoj!

Iz Makol. (Novi most.) V malo letih se je pri nas zboljšalo že dokaj. Prej so bilo naše Makole podobno v nekem oziru slavnim Benetkam. Ceste so bile slične beneškim vodenim ulicam, le da je pri nas mesto vode teklo blato po njih. Sedaj je vsaj trg že bolj na suhem. Tudi za razžirjanje cerkve smo začeli nabirati milodarov, kar je za naš ubogi kraj junško podjetje. In še nekaj, kar kaže, da plavamo z oliko. Imamo tudi krasen nov železni most čez lepo Dravinjo, da mu je treba iskati para. Izdelala ga je po sistemu ameriškanskih mrežastih mostov tovarna R. Ph. Waagner - jeva na Dunaju prav izvrstno. Dolg je 18 m, širok 5 m; stransko omrežje pa je visoko 3 m. Zagotovljena in izkušana nosilna moč njegova znaša 40 met. centov. Stal je v celem 4695 gl.; kovaško delo samo je stalo 2598 gl. Polovico stroškov plača dežela, polovico pa slovenjebistriški okraj. Dogotovljen je bil most pod vodstvom deželnega inženirja g. Alojza Notarja iz Gradca 20. nov., skušan pa in javno prevzet 12. decembra 1894. Nagajala nam je pri delu Dravinja, sicer navadno tiha in pohlevna pa sem ter tje tudi muhasta. Vsled velikega deževja je 4. oktobra nagloma nenavadno narastla, stopila daleč iz struge, divjala deroči reki enako čez njive in travnike ter nam odnesla pomožni most za kovaške delavce. Še le čez več dni smo mogli poloviti odnesene tramove in bruna po grmovju in po polju, kamor njih je voda zanesla. V sredi novembra je zopet rečica narastla tako, da smo pomožni most rešili le z velikimi napori. Pa sedaj, ko železni most stoji, njej odpustimo vse njeno klubovanje. Torej vidite, g. urednik, da napredujemo.

Iz konjiškega okraja. (Občina Vrhole) ima v tem okraju najmanj občinske doklade, samo 12%. Posrečilo se je poprejšnemu županu, Juriju Potočniku, in pa občinskim svetovalcem Mihi Rudolfu in Francu Raku da so se dolgovi za novo šolo na Prihovi in pa za cerkvena popravila čisto poplačali. Niso torej volilci pri novi volitvi dobro preudarjali, da so moža, kakor je Franc Rak, popolnoma pozabili, in može druge vrste v občinski zastop volili. Francu Raku pa želimo prihodnjic zadoštenje.

Iz slovenjegraške okolice. (O peticijah.) V naših občinah se marljivo pišejo peticije za slov. gimnazijo v Celju. Tudi se že pogovarjamo o peticiji za presilno potrebno domovinsko postavo, kakor je peticijo nasvetoval neutrudljivi gosp. poslanec dr. Gregorec. Dalje pa tudi ne smemo prezirati prevažnih predlog za pravičnejši volilni red, po katerem naj bi kmetje davkoplačevalci pošiljali več poslancev v zbornice. Potem tudi moramo s peticijami zahtevati preuredbo lovske postave in postave o razprodaji živinske soli. Čas preteče, leto gre za letom v morje večnosti, le slabe postave naj bi nam nova leta grenile? Da bi pa občine bolj marljivo podpirale neutrudljive naše gosp. poslance, zato je neobhodno potrebno, da založijo in dajo natisniti te razne peticije naši slavni okrajni zastopi, slavne posojilnice ali pa bralna društva itd.; domoljubni gospodje pa naj posredujejo pri podpisih. Ako se zanašamo, da bodo naše občine kedaj iz lastnega nagiba kaj sestavile, potem utegne ostati na veke vse pri starem! I. V.